Ն՝ 533 — 1879 ԱՊՐԻԼ 13 ՇՈՒՄԱՆ — ԻՐԻՆՃԻ ՄԷՆԷ

ԱՊՈՆԷ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ
Մէջիտիէ 20 դրուշան

ՍԹԱՄՊՈՒԼ ԻԶԻՆ

Մի սէնէլիք . . . 140 դր.
Կէս տարի . . . 75 »
Երեք տարի . . . 40 »

Վիլայեթա եախօտ Օսմանը եւ էֆրէնճ բօսթասը իւէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն,

Մի սէնէլիք . . . 200 դր.
Կէս տարի . . . 110 »
Երեք տարի . . . 60 »
Բօսթա իւճրէթի տախի տիր։

Գագրը 1 դրուշ

ԹԻՐԱԼԱՆԸ ԷՖԷՐԻՍ

ՄԷՎԱՏՏԷ ԲՕԼԻԹԻԿԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ ՎԷ ՏԱՏԻՐԻՅԻ ՃԱՄԻ ԵՒ ՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԻԼԱՆԱԹ ՓԻՏԱԹԼԱՐ

Պէհէր տաթիրը իչիւն

2 ինճի տահիֆէլէրէ 5 դր.
ունճիւ տահիֆէյէ 4 »
չիւնճիւ տահիֆէյէ 2 »

ԻԽԹԱՐ. Պանդա, Շիրքէթ վէ ռէսմուրու տարրաֆիյէյէ այիտ օլան իլանաթլըն պէհէր սրրատը 2 վէ 3 ինճի տահիֆէլէրէ 6 դր. 4 իւնճիւ տահիֆէյէ 4 »

Զիյատէ մրուտէթ իչին իլանաթա այրը բաղարլըգ օլուր։

Մէվատտը նաֆիսայա տայիր պէնտէր մէճմանէն զապուլ օլունաճագ վէ տէրս օլունմայան եվրագ, իատէ օլունմայաճագ։

Գագրը 1 դրուշ

Խարէխանէսի վէ ժաթպաասը, Մթատպօլատ Գապը Ալի ճաատէսինատէ էսկի Գապը Ջապիյէ սոգատը քէօշէսինատէ Նումէրօ 8 տէ տիր։ — Ղազէթանըն ուսմուրը իտարէ վէ Թահրիրիյէսինի այիտ քեաֆիֆէյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէկնանա միւրաճաաթ օլունաճաղը կէպի, քեաֆիֆէյի մէքեաթիպին տախի անրն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր։

ԱՒԻԹԱՆԷ 13 ԱՊՐԻԼ

ՀԱԼԸ ՀԱՋԸՐ

Եունան մէսէլէսի հագգընտա Բարիսէն չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէ, հէր նէ գատար քի բէք աչըգ տէյիլ իսէ տէ, պիր տէրէճէյէ գատար իշլէն մահիյէթինի անլատըյօր։ Բարիս, Լօնտրա, Պէրլին, Վիէննա վէ Բէթէրպուրկ գապինէթօլարընտան Ա. թինայա պիր նօթա կէօնտէրիլմիշ վէ պու նօթատա Մ. Վատինկթօնէն պիր նօթասընտան պահս օլունմուշ տուր։

Հէր նէ գատար քի, Եունան թարաֆատարը պուլունան կաղէթալար, պու թէլէկրաֆնամէտէ պիր եանլըշլըգ օլաճաղընը վէ պու նօթանըն Ամէրիկա գապինէթօսունա տէյիլ, պէլքի Պապը Ալիյէ կէօնտէրիմիշ օլաճաղընը իտատա խայրլար իսէ տէ, պիզ թէլէկրաֆա պէՀլէ պիր եանլըշլըգ խնատա իթմէյէ իհթիյաճ կէօրմէյօրուզ։

Եունան թարաֆընը էլթիզամ իսէն կաղէթալար, տէյօրլար քի, Էւրօբանըն պու պապտէ Ամէրիկա գապինէթօսունա պիր տէյէճէյի օլմայըգ, Պէրլին դօնկրէսինտէ թէնսիպ օլունան եէրլէրին վէրիլմէսի իչիւն, Պապը Ալիյի թաղրիգ իթմէյէրի իգթիզա իտէր։

Պիզ զանն իտէրիզ քի, Էւրօբա տէվլէթլէրի Եունան հուտուտունուն թասհիհինի արզու իթտիքլէրի հալտէ, Պէրլին դօնկրէսինտէ թէնսիպ օլունան եէրլէրին թէմամըյլա վէրիլմէսի մասատէսինէն տախի հագըզ օլուղունու, վէ սուլհ ու ասայիշի թէէմին իտէճէք եէրտէ, բէք չօղ գանլար տէօքիւլմէսինէ սեպեպ օլաճաղընը անլատըլար։ Վէ խուսուսիյէ Ամէրիկայը, պու եէրլէր վէրիլտիյի հալտէ, Եունանա մուգավէմէթ իչիւն հաղրըլանըգ գըլարընը վէ եէնի պիր մէսէլէ ույանմագա պաշլատըգընը կէօրսիւլէր։ Պինէնէն ալէյհ Պապը Ալիյի Եունանա եէր վէրմէյէ մէճպուր իթմէզտէն էվվէլ, չիւնքի Պապը Ալի ումումիյէթ իւզրէ թասհիհի հուտուտ մասատէսինի գապուլ իթմիշտիր, Ամէրիկա գապինէթօսունու, իթիտալը իլթիզամէ, վէրիլէճէք եէրլէրէ գանաաթ իթմէյէ մէճպուր իտէճէք եէր տիր։

Իշթէ պու տէֆա Էւրօբա գապինէթօլարը թարաֆընտան Ամէրիկայա կէօնտէրիլէն նօթա պու մասալտէ օլա կէրէք տիր։ Պու նօթայը կէօնտէրէն բայիթախթարընը սըրասընտա Ռումանընը զիբը օլունմասը իսէ, եա թէլէկրաֆ չէքիլտիյի սըրատա պու քէլիմէներն ունուտուլմասը, վէ եախօտ իթալեանընը պի թարաֆ դալմագ իսթէմէսի սեպեպինէ մէպնի օլապիլիր։

* *

Եէնի Բաղար մէսէլէսի պիթտի իսէ տէ, օ թարաֆտա տիկէր պիր ուֆագ մէսէլէ պաշ կէօսթէրմիշ տիր։ Նէշ վէ Գուրշունլու իլէ Վըրանեա թարաֆլարընտա սաքին օլուպ, պու եէրլէրին Սըրպիյա թէրքի էնատընտա, Գոսովա վիլայէթինէ հիճրէթ իթմիշ օլան Ա. Նավուտարը, պու տէֆա վաթանլարընը իսթիրատա իթմէք մագսատըյլա պիր դաչ պին քիչիտէն իպարէթի պիր ֆըրգա թէշքիլ իտիպ, Սըրպիանընն օթարաֆլարընա հուճիւմ իթմիշլէր տիր. պունատան տօլայը, Պէլկրատ գապինէթօսու Պապը Ալիյէ շիքայէթի իթմիշ վէ Պապը Ալի պու իշին էօնիւնիւ ալմագ իչիւն, Գոսովա վիլայէթինէ եազմըշ տըր։

Պապը ղազէթալար, Արնավուտլարընն պու հարէքէթինին Եէնի Բաղարա տախի սիրայէթ իթմէսի միւլահազասըյլա, Ասթրիանընն տա Սըրպիանընն շիքեատէթլէրինէ իշթիրաք իտէճէյինի պէյան իտէյօրլար իսէ տէ, Սըրպիայա իլէ հագ օլունան եէրլեր իլէ Եէնի Բաղար պէյնինատէ հիչ պիր միւշավէհէթ եօգ տուր։ Չիւնքի Նէշ վէ Գուրշունլու իլէ Վըրանեանընն էքսէրի էհալիսի Արնավուտ պուլունմուշ օլտուգլարը հալտէ, Եէնի Բաղար էհալիսինին, կէրէք Խրիսթիյան վէ կէրէք Մուսուլմանլարը Սլավ օլուպ, Պոսնալըլար իլէ հէմճինս վէ հէմմէզհէպ տիրլեր, Արնավուտլար իլէ հիչ պիր միւնասիպէթլէրի եօգ տուր։

* *

Մէաքիւքեաթ բիացասը բօլիթիկա ահվալը սըրասընա զիբը օլունապիլէճէք գատար էհէմմիյէթի քէսպ իթմիշ տիր։ Իւչ սէնէ բայաբայ խալգը հէր կիւն միւթէզարուր իթտիքատէն սոնրա, Նիհայէթի էլլէրինտէ գալան գայիմէատէն պահս իթմէք իսթէմէյիղ անճագ օնուն եէրինէ տիկէր պիր ույղունսուզլուգ զուհուր իթմէքտէ պուլունտուղու կէօրիւլմէքտէ օլտուղունտան, պունուն հագգընտա պիր իքի սէօզ սէօյլէյէճէյիզ։

Մէաքիւքեաթ խալգը միւթէզարուր իթմէմէք, վէ մուամէլաթատա ույղունսուզլուղու մուճիպ օլմամագ իչիւն, տէվլէթին թային իթտիյի գըյմէթտէ գալմալարը իգթիզա իտէր։ Գայիմէ թէտավիւլ իթմէմէյէ պաշլայալը պագըրընը իթիպարը արթարագ լիրա պագըրըա 130 դրշա գատար էնմիշ վէ տահա ինէճէյի անըշըլմըշ իքէն, վէ մէճիտիյէ ֆարգը իւչ դրշա գատար թէնէզզիւլ իթմիշ իքէն, պու կիւնլէրտէ զարխպանէտէ եէնիտէն պագըր բարա քէսիլմէքտէ օլտուղու շույու պուլմաքը իւզէրինէ, լիրա պագըրըա 143է գատար չըգմիշ վէ մէճիտիյէ ֆարգը ալթը պուչուգու պուլմուշ տուր։ Պու հալ իսէ, տիկէր պիր նէվ դայմէ պէլասը տիմէք օլաճաղընտան, հիւքիւմէթը սէնիյէնին պուրասընը տերբիշ նազար իտէրէք եէնիտէն պագըր քէսմէքտէն սաֆը նազար իթմէսինի, վէ էկէր քէսիլէն պագըր, տէնիլտիյի կիպի թէսհիլի մուամէլաթ իչիւն, եալընըզ պէշ բարալըգտան իպարէթի իսէ, անընտա լիւզումանտան զիյատէ օլմամասընը արզու իտէրիզ։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Ամէնս Հավս

Գահիրէ 23 ապրիլ

Խըտիվին պիր ֆէրմանը, եէրլի վէ էվրաքը ազատան միւրէթթէպ օլարագ, սէլահիյէթը վասիյը հայիզ պուլունան պիր Նուբարի տէվլէթ թէշքիլինի էմր իսթիյօր։

Բարիզ 23 ապրիլ

Մ. Վատինկթօնուն Եունանիսթանա խիթապ օլան թահրիրատը ումումիյէսի, այնի վագըթտա Բարիզատէն, Լօնտրատան, Պէրլինտէն, Բէթէրսպուրկտան վէ Վիէննատան տա իրսալ օլունմուշ տուր։ Բօմա գապինէթօսունուն իթթիֆագը հէնուզ չիւսկէլի տիր։

Ամթինա 23 ապրիլ

Ամթինա ղազէթալարընն գավին. ճէ Խրիտտէ դարըշդըգը տէվամ իթմէքտէ իմիշ։ (Խրիտ տէնիզէն մահալ Կրիտա օրմալը տըր։)

Վիէննա 23 ապրիլ

Բուսիա տէվլէթինին Լօնտրա սէֆիրի գոնթ Շուալօֆ պու կիւն Վիէննայա մուվասէլէթ իյլէտի։

Բէթէրսպուրկ 23 ապրիլ

Խմբէրաթօր հապրէթլէրինէ սուի գատտ իսէն Սօլովիէֆ քէնտիսի վէ տիկէր պապը էվվալա գուրա չէքէրէք պու սուի գատտա քիմ թէշէպպիւս իտէճէյինէ պու սուրէթլէ գարար վիրմիշ օլտուգլարընը իգրար էյլէմիշ տիր։

Լօնտրա 24 ապրիլ

Թայմզ ղազէթասը տէյօր քի, Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա տէվլէթլէրինէն Խըտիվի Մըսրը հապրէթլէրինի ալը իթմէք մէսէլէսինի թահթը նազարա ալմալարընը, վէ պու թէտպիրին իճրասընա միւզում կէօրիւլիւնճէյէ գատար թէէխիրի իճրասընը, սաթանաթը սէնիյէտէն թալէպ իթմէյէրի միւհիթմէլ տիր։

Լօնտրա 24 ապրիլ

Թէհրանատան չարշէնպիհ կիւնքիւ թարիխի իլէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, Իրան տէվլէթինին պիր մղդատ ասքէրի Մէշհէտէն Ասֆանիսթան հուտուտունա սոզրու իլէրիլմէքտէ տիր։

(Պո՝ սողոտ ղէնէ Ռէնէկրոֆտը)

Վիէննա 24 ապրիլ

Խբէրաթօր, ագտը իդտիվանընն 25 սէնէսի հիւզուլ իթմէյի մինասիպէթլէ, Ասթրիա վէ Մաճարիսթան իչին պիր ագիտ ումումի իմզալամըշտը։

Բէթէրսպուրկ 24 ապրիլ

Իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիչա պու կիւն Լիվատիյա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշլէր տիր։

Լօնտրա 24 ապրիլ

Սիր Հ. Լայարտ պու կիւն Տէրսաատէթ ատիմէթ իթմիշ տիր։

Թըրնովա 24 ապրիլ

Պուլկարիսթան միլլէթ մէճլիսի, բրէնսին ինթիխապը իչին 27 ապրիլտէ թէճէմմիւճ տավէթ օլունմուշ օլմաղա, ինթիխապը մէգքիւր մայիսին իւք կիւնլէրինտէ իճրա օլունաճագ տըր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Լօնտրատա հալա միւզաքէրէ օլունմագտա օլան խթիգրազտան մատատա, հիւքիւմէթը սէնիյէ ինթիյաճաթը աճիլէսի իչին, ինկիլթէրրա հիւքիւմէթինին մուավէնէթիյլէ, Պանդը Օսմանիսէն եիրմի պիր միլեօն ֆրանգլրգ պիր խթիգրազ ադտ իթտիյիրիսայէթ օլունույօր։ (Վ-ԷԸ)

—Տէվլէթը Ամիյէ իլէ Սըրպիսթան պէյնինատէ պիր թիճարէթ մուահէտէսինին ադտը իչիւն միւզաքէրաթա պաշլանմըշ օլտուղու իշտիթիյօր։

—Բուսիայա էսարէթլէրի զէմանընտա վէֆաթ իտէն Օսմանլը ասկէրինին էշեա վէ սայիրէսի՝ վարիսլէրինէ թէպիմ օլունմագ իւզրէ, պու տէֆա Բուսիա սէֆարէթհանէսինէ վիւրուտ իթմիշ վէ էշեան մէզքիւրէ արասընտա հէր նէվ էլպիսէ, ալթը վէ կիւմիւշ ագչէ վէ զըյմէթտար դաղլար պուլունուպ, տէֆթէրի բէք միւքէմմէլ եարըմըշ տըր։

—Պէյրութտա նէշր օլունան էֆքէնէ նամ Արաբ կաղէթասը՝ գայմէ հագգընտա պիր պէնտ եազմըշ օլտուղու իչին, քիւլլիւէն լաղ իսթիմիշ տիր։

—Տիւն կիճէ Բումէլի շըմէնտըֆէրիյլէ՝ Իբի Ալիւշ խանէ գատար եանպօլու մուհաճիրի կէլտիյի կիպի պիր թագըմ մուհաճիրլեր տախի վիրուտ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր։

—Ֆիլիպէտէ պասըլան Ֆիլիբօ-էֆ-զաղէթասը տէյօր քի, մայիսի էֆրէնճինին իւչիւնճիւ կիւնիւ Բումէլիի Շարգի վիլայէթի թախլիյէ օլունմայա պաշլայաճաղընտան, Բուսլար իտարէի հիւքիւմէթի եէվմը մէզքիւրատ Ալէգօ բաշայա թէվֆի իտէճէքլէր տիր։

—Նիգօլայիտի էֆէնտի, թաբաքը տէվլէթը Ամիյէտէն Նէշ դօնսօլօսու թային օլունմուշ տուր։

—Տէրսաատէթտէ պուլունան տաքիրի շահանէտէն պիր դաչ ալայըն Գոսովայա կիթմէք իւզրէ էմր ալմըշ օլտուգլարը մէմմուտուր։

ԻԼԱՆ

Թէշրիֆաթը ումումիյէ նազրը սապլագ մէրհում Քեամիլ պէյ էֆէնտինին Լիբիկեանատա թօգմագ պուրնունատա վագը սահիլ խանէլերի եշեալարը պիլ միւզաեէտէ, շէհր ճարիի բումինին 13 իւնճիւ ճումատա կիւնիւնատէ իթիպարէն հէր ճումատա վէ բազար կիւնլէրի սաաթ պէշ բատատէլէրինատէ պէյ սու ֆիրուխթունա պէտ օլունաճաղը իլան օլունուր։

2—3

ԻԼԱՆԸ ՄԱԽՍՈՒՄ

Ղազէթամըզըն շըգան բապար իրթէսի կիւնքի 529 նումէրօլու նուսխէսինէն 100 թանէ գատար էքսիմիշ օլուպ, պու նուսխէյէն կէթիրէն օրուր իսէ պէտէրինի թէտիյէ իտէրէք սաթըն ալտաճաղըմըզը պիլմէյիրիզ, վէ պու սէպէպտէն պագը թաչրա ապօնէլէրիմիզէ մէզքուր զաղէթա կիթմէմիշ օլտուղունտան թէատրիք օլունուգտա կէօնտէրէճէյիմիզի իլան իտէրիզ։

ԵՊԻՐՈՍ

Եանեա վիլայէթինի հավի պուլունան Եպիրոս գրթասընին գավմկյէթճէ ահվալը (էՊՒՐՈՍ) Եունան մէսէլէսինին պիտայէթի զուհուրինտէն պէրի բէք զկյատէ ֆիբրլէրի իշղալ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր։ Պաղըլարընն էֆքեարընճա, մէմալիքի Շահանէնին պու գրթասընտա Արնաութտան պաշգա պիր շէյ եօք տուր. սայիրլէրին տէ իթիգատընճա, օրատա Ռումման պաշգա պիր շէյ կէօրմէմէլկյիզ։ Պու իթիգատլարընն իքինի տէ պաթըլ իսէ տէ, Եպիրոս թարաֆընտան Եունանա թէրքի, գօնկրէտէ տէվլէթը Ա. լկյէեէ թավնկյէ օլունան գըսմընն էհալիսի, էքսէրկյէթ իզրէ Ռումօլտուղու, սահիհ ատտ օլունույօր։ Աթինատա թապ ու նէշը օլունան Հոր նամ զաղէթանընն պուպապատ նէշը իթտկյի պիր սթաթիսթիգ, հագիգաթը հալտէն բէք պայիտ կէօրիւնմէմէքտէ տիր։ Շէօյլէ քի, Եանեա տախիլ օլաուղու հալտէ, Եունանա պիր բարմագ եէր վէրիլմէմէսի։

Արնավութ տէբիւթասիօնու Բօմատան Հարիսէ վէ Լօնտրայա կէթմէք իզրէ պուլունույօր։

Պիր իթալիան զաղէթասը, պու տէբիւթասիօնու թէշքիլ իտէն զէվաթընն, եանի Մէհմէտ Ալի վէ Ասլտուլ պէյլէրին Օսմանլը մէմուրլարը օլտուղունու, վէ օ սայէտէ Իլէրի կէլտիքէրինի պէհեան իթտիքտէն սօնրա, տէյօր քի, Էրզրումայա պէօյլէ պիր տէբիւթասիօն կէօնտէրիլմէսի, Եպիրոս թարաֆընտան Եունանա չօգ միւսատատլէր իթմէմէք իզրէ Պապը Ալինին գուրմուշ օլտուղու պիր թէտպիր տիր։

—

Ժուրնալ տը Սէն-Ռէթէրսպուրկուն պէհեանընա կէօրէ, Ռուսիա տէվլէթի Գօլճա էյալէթինի Զին տէվլէթինէ իտատ էտիլ, տէվլէթի միւշարիլէյհա իլէ եէնի պիր ահոնամէ ագտ իթմէք նիյէթինտէ պուլունույօր։

—

Ռուսիա իմպէրատօրու հաղրէթլէրի եաղըգ իչիւն Գրրըմատա Լիվատիատա քեային չիֆթլիյինէ ազիմէթ իտէճէյի մուհագագ օլտուղու կիպի, յունիս ա. յընէն նիհայէթինէ տօղրու Էմմ գաբլըճալարընա տախի կիտէճէյինի պաղը զաղէթալար եաղըյօրլար։

—

Թրնօվատաքի Պուլկար մէճլիսի միւթէպէրանընտա էլան Պուլղարիսթան բրէնսինին ինթիխապաթը իճրա օլունմագտա օլտուղունան, Ալէգօ բաշա իչին տախի բէք չօգ ըէյ վէրիլտիկի ճիհէթլէ, բաշաի միւշարէլէհին էքսէրիթ գազանճաղը ըիվայէթ օլունույօր։

—

Նաբօլիտէն եաղըլտըղընակէօրէ, Ֆէրդինանդէ վէ Վէնդէրը նամ իթալիան զըրհլըլարը պաղթէթէն Տալմացիա տէնիզինէ կիթմէյէ էմր ալմըշլար տը։ Ռիվայէթ օլունտուղունա կէօրէ, պու զըրհլըլարընն մէմուրիյէթի ժէնէրալ կարիպալտինին Տալմացիա թարաֆլարընա իլգա իթմէք ֆիբրինտէ պուլունտուղու իհթիալը մէն իթմէք իմիշ։

—

Եունանիսթան թարաֆընտան էրզրումայա իրսալ օլունան Եպիրոս հէյէթի մէպուսէսի Բօմայա մուվասէլէթ իյլէմիշ տիր։

տարտա պուլունան իսլամ գավմը պու սուրէթլէ մըդտարճա էհէմմիյէթ քէսպ իթսին։»

ԱՐՆԱՎՈՒԹԼԱՐ

Արնավութլար թարաֆընտան կէօնտէրիլէն տէբիւթասիօն (հէյէթի մէպուսէս) ապրիլին 11-ինտէ Իթալիա պաշ վէքիլի Մ. Տէբրէթիս հուզուրունա ջըգտը։

Մ. Տէբրէթիս ճէվապընտա տէմիշ քի Իթալիա, Պէրլին ահտնամէսինին թէմամի իճրասը թարաֆընտա պուլունաճագ, ֆագաթ ախէր ճիհէթտէն տէ միւմքին օլտուղու հալտէ, Արնավութ էհալիսինին թէմէննիյաթընը նաղարը արգգաթա ալաճագ տը։

Արնավութլարը թէմէննիյաթը մայիւմ. եանի, Արնավութլուգ ատտ իթտիքլէրի պիւթիւն մահալէրտէն, թէքմիլ Եպիրոս (չիմտիքի Եանեա վիլայէթինին լիսանը էճնէպիտէ օլան իսմի) գըթասը տա տախիլ պուլունտուղու հալտէ, Եունանա պիր բարմագ եէր վէրիլմէմէսի։

Արնավութ տէբիւթասիօնու Բօմատան Հարիսէ վէ Լօնտրայա կէթմէք իզրէ պուլունույօր։

Պիր իթալիան զաղէթասը, պու տէբիւթասիօնու թէշքիլ իտէն զէվաթընն, եանի Մէհմէտ Ալի վէ Ասլտուլ պէյլէրին Օսմանլը մէմուրլարը օլտուղունու, վէ օ սայէտէ Իլէրի կէլտիքէրինի պէհեան իթտիքտէն սօնրա, տէյօր քի, Էրզրումայա պէօյլէ պիր տէբիւթասիօն կէօնտէրիլմէսի, Եպիրոս թարաֆընտան Եունանա չօգ միւսատատլէր իթմէմէք իզրէ Պապը Ալինին գուրմուշ օլտուղու պիր թէտպիր տիր։

—

Ժուրնալ տը Սէն-Ռէթէրսպուրկուն պէհեանընա կէօրէ, Ռուսիա տէվլէթի Գօլճա էյալէթինի Զին տէվլէթինէ իտատ էտիլ, տէվլէթի միւշարիլէյհա իլէ եէնի պիր ահոնամէ ագտ իթմէք նիյէթինտէ պուլունույօր։

—

Ռուսիա իմպէրատօրու հաղրէթլէրի եաղըգ իչիւն Գրրըմատա Լիվատիատա քեային չիֆթլիյինէ ազիմէթ իտէճէյի մուհագագ օլտուղու կիպի, յունիս ա. յընէն նիհայէթինէ տօղրու Էմմ գաբլըճալարընա տախի կիտէճէյինի պաղը զաղէթալար եաղըյօրլար

Զագճեանը էֆալը նամէշրուասը-նը պիր իքէն, միլլէթիմիզին խա-րապկէթինէ սէպէպ օլմադ իչիւն քէշէշլիք սիլքինէ իսխալ իթմէյէ չալըշանլարա թէֆհիմ օլունտրդ-տա, ախպը ինթիգամ ամալկյլէ պիր դաշ տա սատէտիլ քէսանը դօմիթէյի միւֆսխատանէլէրինէ ճէպպ իլէ միւնազաաթը մէգքիւրէ-նին ըէնկինի տէյիշթիրիպ, դաի-տէյի ինսաֆ վէ հադգանիյէթ խիլաֆընտա գավի միճէրրէտլե-ռիյլէ ումումի, ճիմանի վէ բու-հանի մէճլիսլէրի թահգիր իթմէք իչիւն վէ հիչ պիր էսպապը միւ-ճիպէ կէօսթէրէմէյուպ, գուվ-վէի քեազիպէյէ իսթինատէն քէն-տու իմզալարը իլէ միւմզի պիր մահզէր եարըպ, ագտէմճէ բաթ-ըիքխանէյէ կէնտէրմիշլէր իսի. հալ պու քի շիվէյի գայէմ վէ էլ-ֆաղը միւպանի ղէրրէ գատար գուվվէյի քեազիպէլէրինէ վի-ճուտ վէրէմէղ, զիրա վաթանտաշ-լարըմըզ Սահմանադրութիւնուն տայիրէյի հիւքմի տախիլինտէ պիր իսթիգլալի թամա մալիք օլ-տուգլարընտան, ազալարրն վազի-ֆէ վէ իտարէլէրինտէ պիր գու-սուր կէօրտիւքլերի հալտէ, էս-պապը միւճիպէսիյլէ պէրապէր բաթըիքխանէյէ պիլտիրուպ, ահ-վալլարընը ըսլահ իթմէյէ միւգ-թէտիր օլտուգլարընտան, վէ չիմ-տիքի ազալար իսէ էղճան ու տիլ սէրվէթլէրինի մէնֆաաթը միլլյէ ուղրունա ֆիրիէն ֆէտա իթմիշ զէվվաթէն օլուպ, իդտամաթը հասէնէլէրի հիչ պիր վագթ ին-քեար իթմէք միմքին օլմատը-ղընտան, Դեր. Փիլիպպոս եպիս-կոպոս հաղրէթլերի տախ էվ-վէլքի կիպի ազայի մէճալիսէ պիլ իթթիֆագ հուդուգը միլլյէմիզի ազրաղը նէֆսիյէ վէ միւֆթէրիա-թը քեազիպէտէն իսթիհֆաղա չալըշմալարընա չար չէշմիլէ ին-թիզար օլունուր։

1879 ապրիլ 9 Ստեփանէ
Ասիթանէ։ Գ. ԲԱԳԴԱՏ

Իզմիրտէն ալաղըմըզ մէքթուպ տըր։

Խմբագիր

Քաղաքիս ազգային Երկսեռ վարժարանաց վիճակը դեռ ներ-քին հիմնական բարեփոխութիւն մը չը կրեց։

Ցարի մը կայ որ անոնց վերա-տեսչութիւնը Պ. Հ. Իփէքճեանի յանձնուեցաւ, բայց ցաւալի է որ այս տարուան մը միջոցին մէջ ե-ղած իրողութիւնները, վարժա-րանաց առջինէն աւելի ձախող և ինասակար դրութեան մը մէջ կը-նալը կը հաստատեն։

Պ. Հ. Իփէքճեան իր հրատա-րակած տեղեկագրին մէջ խոս-տացած էր որ, դպրոցները իր ըմբռնած «Գերմանական մէթո-տով» պիտի զարգացընէ։ Բայց կերևի թէ՝ իր հաշուին մէջ սխա-լած էր, ընդհանրը միայն նիթա-կան կէտէն բանալով, առանց բարոյական կէտը նախատեսելու որ ամենէն կարևորն էր։ Եթէ կարելի ըլլար տախտակներով թնդանօթ՝ շինել և իբրև զէնք պայքարի մէջ գործածել, դոնէ այն ատեն ալ հնարաւոր կըլլար արդի վարժապետներով Գերմա-նական մեթոդը գործադրել դպրոցներու մէջ։

Սակայն կերևի թէ՝ տարի մը փորձեր ընելէ ետքը, վերջապէս Պ. Հ. Իփէքճեան ինքն ալ հանդուցած է որ, պիտի չը կրնայ իր այն լո-զանի մէջ օրինակած մեթոդը հոս տեղ գլուխ հանել, տեսնելով որ իր ստորակարգեալ դպրոցի վար-ժապետները նախ և առաջ քանի մը տարի շարունակ լողան եր-թալ ընակիլ պէտք են, որպէս զի այդ մանկավարժական մեթոդը սովրին։ Այժմ Պ. տեսուչը վար-ժապետաց այսքան ընդունակու-թիւնը տեսնելով, սկսած է քիչ-քիչ անոնց համակերպիլ անձայն, առանց իր տեղեկագրին մէջ նը-շանակած պայմաններուն հետե-ւելու, որոնք բոլորովին մեռեալ տառ մնացին թղթի վրայ և ամե-նեւին արդիւնք մը պիտի չունե-նան ըստ երևութին։ Սակայն մենք այն յոյսը ունէինք թէ՝ Պ. Իփէք-ճեան երկսեռ վարժարանաց տես-չութեան պաշտօնը ստանձնելով, փոխանակ այնքան բարձրէն սլա-նալու, նախապէս ժողովրդեան պիտոյից և կարողութեան և երկ-րին հանգամանաց համեմատ ար-դարացի ուղղութիւն մը կըտար վարժարանաց ներքին ընթացքին, և երկար ատենէ ի վեր ժողովրդ-եան տրտնջանաց պատճառ տուող խել մը անարժան և մեղաւոր վար-ժապետները՝ որոնք ինասէ զատ օգուտ մը չունին, և դպրոց կոչ-ուած նուիրական յարկին մաքուր օդը կապակտնեն, կարտաքսէր։ Պ. Իփէքճեան այսպիսի օգտակար բան մը չընելէ զատ, վերջին օ-րերս անանկ մարդեր դպրոց ա-ռաւ, որոնց վարժապետ ըսելու համար մարդուս երեսը կը կարմը-րի, և որոնք տակաւին տարինե-րով դպրոց յաճախել պէտք են, եթէ կուզեն կրթուիլ և վարքեր-նին ու բարքերնին շտկել։

Շատ կարելի է որ Պ. Իփէք-ճեան այս տեսակ օգտակար բան մը ըներ, այսինքն դպրոցներու ներքին անկեալ ու խառնակ վի-ճակը բարեկարգէր, հոն տեղ բոյն դրած կարգ մը բռնէէ ու բա-շդոնէէ մաքրելով, եթէ տնկա-խութիւն ունենար։ Բայց այս մա-սին ալ տկար կերևի և ինչպէս որ դէպքերը կը յայտնեն, իր ետև ստուեր մը կայ որ իրը դիւրա-թեք գործի գինքը ըստ հաճոյս կը գործածէ։ Եթէ՝ Պ. Իփէք-ճեան միմիայն իր անձնական շա-հուն համար առանց ձայն հանե-լու, այն ստուերին կամաց հա-մաձայն կը շարժի, ինչպէս որ հա-նած տեղեկագրին ալ հասարա-կութեան աչքը ներկելու համար զայս կը հաստատէ, մեծ անիրաւ-ճութիւն է ըրածը. վասն զի իբ-րև բանական մարդ՝ խորհիլ պէտք էր որ վարժարանները՝ ժողովրդ-եան ազգային յուսատու և լու-սատու վայրերն են և անոր յա-ռաջադիմութեան ու բարեւաւու-թեան նպատակաւ միայն հիմ-նուած. ուստի ով որ զանոնք իր անձնական շահուն ասպարէզ և միջոց կընէ և ընդհանրութեան անհամեմատ մեծ շահը չը փնտը-ռեր, անքաւելի անիրաւութիւն ու չարութիւն կը գործէ, և ուշ կանուխ այնպիսին հասարակաց դատողութենէն կը դատապար-տուի անջնջելի վճռով։

Ուստի Պ. Իփէքճեանի կը մնայ երկու կէտ ընտրել այս մասին։

Կամ հասարակութեան արդար պահանջմունքը գործադրելով՝ ա-նոր երախտիքը վայելել, և կամ անորմէ դատապարտութիւն կրել այժմու յոռի և անելանելի ըն-թացից մէջ շարունակելով։

Խնդրելով որ սոյն դուշնաքեայ դրութիւնս, Ձեր պատուական լրագրոյ մէկ անկեան մէջ զետե-ղել բարեհաճիք։

Մնամ և այլն

Իզմիր 7 Ապրիլ 1879

ՄԻԹԹԷՆԷՎԻՃԷ

Սէլանիքտէն Բուսիա կաղէ-թալարընա եաղըլըրղընա կէօրէ, կէչէնտէ շէհրը մէգքիւր հէվալի. սինտէ պաղը Պուլկար էշգիւասը իլէ ասաքիրի Շահանէ արասընտա միւտարէպէ վուգու պուլարագ, թարաֆէյնտէն պաղը թէլէֆթ վագը օլմուշ իսկ տէ, պու պապ-տէ պիր մալիւմաթը մէվսուդէ ա-լընամամըշ տըր։

—Մըսըր Թըտիվի, Մըսըր վեր-կիսինտէն տուլայը, Ինկիլթէրրա պանդասընա օլան պօրճունտան մատտա, խազինէյի ճէլիլէեէ տախի 191,000 լիրա պօրճու իտի։ Բիլայէթ օլունտուղունա կէօրէ, Թալաթ բաշա, Լօնտրատաքի Բօ-չիլը պանդասը իւզէրինէ բօլիցա օլարագ, մէպալիղի մէգքիւրէյի կէթիրմիշ, վէ պու ագչէնին իր-սալ օլունտուղու մէքթուպլա տա հէր նէ գատար Պաղը Ալիյէ խա-պէր վէրիլմիշ իսկ տէ, Թալաթ բաշա մէգքիւր բօլիցալարը, պի-լէմէտիկիմիզ պաղը շէրայիթլէ Թէսլիմ իտէպիլէճէկինի պէեան իթմէքտէ իմիշ։

—Աւստրիա վէ Մաճարիսթան իմբէրաթոր վէ գրալը Ֆրանսօա Ժոզէֆ հաղրէթլերի, Վիէննա-տաքի սալթանաթը սէնիյէ սէֆա-րէթհանէսինտէ սըր քեաթիպ Միհրան էֆ. իլէ Շէֆիգ պէյէ վէ ասկերի մէմուրը (աթաշէ միլի-թէռ) Շէվգի պէյէ էոռռա ոը ֆէռ-նիշանընընն իւչիւնճիւ ռիւթպէսին-տէն, վէ Թըմըշվար չէհպէնտէրի սապէդ Տակէս էֆ. յէ տախի Ֆը-ռանսօա Ժոզէֆ նիշանընընն ղէմ-էլէէ ռիւթպէսինտէն պերէր ղը-թասընը իթա էյլէմիշ տիր։

—Ցիւնքի նիւսխէմիզաէ Բու-մէլի վագիլարը հագդընտա եաղ-տըղը՝ ըզ վէճհէլէ, Շարդի Բումէլի պօմիսիօնու, էվվէլքի կիւն սատթ օն իքիյէ գատար իճրաի միւղա-քերէ իտէրէք, մէսէլէի մէգքիւրէ իւզէրինէ հէման թէմամըյլա պիր իթթիֆագ հուսուլէ կէթիրմիշ օլմաղլա, պու հալտէ գոմիսիօնը մէգքիւրուն իչլերի խիթամ պուլ-մագ իւզրէ տիր։

—Լէվնդ Հէրալտ տիյօր. «Հէյէ թը վիւքէլայա պիր Գրէտի Ֆօն-սիէպանգասը լայէհա թագտիմ օլընմիշ սըր։ Պու պանդա մէմ-լէքէթին իլմի իտարէճէ հայաթը-նը թէմին իթմէք իչիւն բէք լա-ղըմ օլան չիրքէթլերտէն պիրի տիր։ Իշպու լայէհա, մէմալիքի Օսմանլիյէտէքի իհթիյաճաթը մա-հալլիյէ վէ ահվալը հաղրէ նա-ղարը տիգգաթա ալընարագ, թէրթիպ օլունմուշ տուր։ Եա-դընտա պունուն իւզէրինէ թաֆ-սիլէն պահս իտէճէյիզ։»

—Ֆոր ֆ. Պոֆիրուն ալտըղը մա-լիւմաթա կէօրէ, Միթրովիցա օ-վասընա չըգարան պաղը կէչիտ-լերին Աւսթրիա-Մաճար ասքերի թարաֆընտան իշղալ ու խութի-լասընտա միւշրիլաթ զուհուր իթ-տիկինտէն, պու նօգթա, կէչէն կիւն իմզալանտըղընը եաղտըղը-մըզ մուգավէլէնամէտէ զիքր ի-տիյմէմիշ, վէ պունուն իչին այրը պիր մուգավէլէ ագտ օլունա-ճագմըշ։

—Վիտին գազասընտան վէ Պօս-նա Հէրսէք էյալէթի սէքէնէսին-տէն շու արալըգ գըրդ նէֆէր զէնկին իսլամ ֆամիլեասը բրէնս Միլանա իսթիտա վէրիպ, Սըրպ թէպահեէթինի գապուլ իթմիշլէր վէ Պէլկրատա նագլը մէքեան իթ-միշլէր։ Սըրպ հիւքիւմէթի Պէլ-կրատտա պուլունան պիր էսքի ճամիյի պունլարա թախսիս իթ-միշ։

—Մըսըր մէսէլէսինէ տայիր ին-կիլիզ զազէթալարընտա կէօրիւլէնս սօն խապէրլերէ նազարէն, զաթը հաղրէթի բատիշահի խրտիվ հագ-գընտա իթթիֆաղ իտէճէյի խաթ-թը մէսլէքի հէնուզ թային իթմէ-միշ։ Ֆագաթ Օսմանը վիւքէլա-սը, խրտիվին ֆամիլեասընա էվլա-տիյէթ հագգընը վէրէն ֆէրմանը հիւմայունուն թէպտիլ ու թաս-հիհինի գօլայլաթմագ իւզրէ, Մը-սըրտա պիր հիւքիւմէթի մու-վագգաթա թէշքիլի ըէյինտէպու-լունույօրլար իմիշ։

Պուրաճա եէնի պիր մալիւմաթ օլմաղընտան, շու խապէրին տէրէճէի սըհհէթի թային օլու-նամագ։

ՇԱՐԳ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

ԹԷՐԲԱՐ ԲՈՒՄԷԼԻ ՃԻՀԷԹԻ

ԲԼԷՎՆԱՆԸՆ ՏԻՒՇՄԷՍԻ

Օսման բաշանընն խուրուճի.

(532 նոյեմբերեան թուականէ)

Դեկտեմբեր 7ին Օսմանը գօ-մանտանը թէտարիքեաթընա պաշ-լայըպ, երզագտան հէր նէ գալ-մըշ իտի իսկ ասքերէ տաղըթը, վէ ասքերի բէք չաբուգ սուրէթ-տէ Վիտ նէհրինին սօլ թարաֆը-նա ճէմ իթմէք իչին, նէհրը մէգ-քիւր իւզէրինտէ էվվէլճէ պուլու-նան պիր թաշ քէօբրիւնիւն եա-նընտա կէճէլէյին տիկէր պիր քէօբրիւ աթտըրտը։ Պէյիւք մէվ-զի թօբլարը սէօքիւլտիւ, միւ-հիմմաթ կէօմիւլտիւ, տիւշման տույմազսըզըն ասքերի իլէրիլէթ-մէք իչին, նէհրին սօլ թարաֆընտաքի մէթէրիսլէր արասընտա խէնտէքլէր գաղըտը, եիւրիյէ-պիլիր վէ էլի թիւֆէնք թութար հասթա վէ եարալըլարտան մատ-տա, պիլ ճիւմլէ մէճրուհին վէ խասթէկեան Բլէվնատա պրագըլ-տը։ Պէրապէր ալընան հասթա վէ եարալըլար սիլահլանտըրըլա-բաղ, օրտու սաֆլարընա խոխալ օլունտուլար։ Պունտան մատտա հէքիմլէր վէ թիմարճըլար տախի օրտուլի մէգքիւրլէ պուլունարագ, պու հալտէ 4000 գատար պիշա-ռէլէր, Բլէվնա հասթահանէլէ-րինտէ իւչ կիւնտէն զիյատէ թէ-մամըյլա երիւղ իւսթիւնէ պրագը-լըպ, էքսէրիսի ֆէյզի օլտու։

Դեկտեմբեր 9տա, Օսմանլըլա-ըն Սօֆիա ալայընտա մուզիկաճը Սօֆիալը պիր Պուլկար, Բլէվնա-տան ֆիրար իտիպ, Բուսլարա թիւրբլերին թէտարիքեաթը վա-գրասը հագգընտա մալիւմաթը մուֆասսալէ կէթիրտի։ Դէնէրալ Թօթլէպէն, մալիւմաթը մէգքիւ-ռէ յի Բումանիա բրէնսինէ թէպ-լիղ իթտիքտէն սօղրա, Օսման բաշանընն էն զիյատէ ճահտը, ժէ-նէրալ կանէցքի ճիհէթինտէ վա-գը օլաճաղընա գանի օլմուշ օլ-տուղունտան, էվամիրի աթիյէյի իթա իթտի։

1°. Օն ալթընճը բիյատէ ֆըր-գասընն պիր լիվասը իւչ պա-թարեա թօք իլէ մաէն, վէ իւ-չիւնճիւ խասսա բիյատէ ֆրգա-սընն պիր լիվասը, Լիէօթընան ժէնէրալ Մգօպէլէֆին թահթը գօմանտասընտա օլտուղու հալտէ դեկտեմբեր օնունճու կիւնիւ սապահլայրն շափագ սէօքէր սէօք-մէղ, վիա նէհրինին սօլ ղըյըը-նա կիտէճէք վէ շու նիղամտա տուրաճագլար սըր, եանի օն ալ-թընճը ֆրգանընն լիվասը, իւչ պաթարեա իլէ մաէն, Ցօլնի Ցուպնիք նամ մէվգիին գուրպին-տէ, քի ժէնէրալ կանէցքինին ասքերինէ մուավէնէթ իթմէյէ հաղրը պուլունտուն, վէ խասսա իւչիւնճիւ ֆրգանընն լիվասը տա, էէնի էմր ալընճայա տէկին, վիտ նէհրինին սօլ ղըյըսընտա պուլու-նան իքի ատէտ էն եագընն մէ-թէրիսլէր արգասընտա, քի լա-զըմ կէլտիյի թագտիրտէ ժէնէ-րալ կանէցքինին վէ եախօտ ժէ-նէրալ Գաթալէյին ասքերինէ մուավէնէթ իտէպիլսին։

2°. Օն ալթընճը բիյատէ ֆըր-գասընն տիկէր լիվասը իւչ պա-թարեա իլէ մաէն, մէվգիինտէ գալաճագ իսկ տէ, եիւրիւմէյէ հաղրը վէ ամատէ պուլունաճագ տըր։

3°. Իւչիւնճիւ ավը լիվասընն իւչ թապուրու եէվմը մէգքիւրտէ էրքէն կրէվիցա գարիեէսինէ կի-տէճէք, Լիէօթընան ժէնէրալ Պա-բօն Գրուտնէրին թահթը գօման-տասընտա պուլունան իքինճի չիւ-պէ ասքերինէ գուվվէթ վէ մէ-թանէթ վերմէք իչին։

4°. Միրգովիչ գալէսիյէ Թու-չէնիցա տերէսի արասընտա Բլէվ-նա վէ Լովաճ չօսէսինին մէվգի-սինի, օթուզունճու բիյատէ ֆըր-գասընն պիր լիվասը իշղալ իտէ-ճէք, վէ պու ֆրգանընն տիկէր լի-վասը Գըղըլ Ցաղ օրտուկեահընտա գալարագ, եիւրիւմէյէ հաղրը պուլունաճագ տըր։ Պու չիւպէ-նին գօմանտանլըղը ժէնէրալ Շը-նինիթգօվա մուհավիզ տիր։

5°. Ցէօրթ ատէտ Բումանիա թապուրու իւչ պաթարեա իլէ մաէն, դեկտեմբեր օնտա, շա-ֆագլա պէրապէր, Վէրպիցատան Ցէմիր քէօյէ կիտէճէք, վէ տիկէր տէօրթ Բումանիա թապուրույլա իքի պաթարեա, Վէրպիցա իւզ-ըինէ եիւրիւմէյէ հաղրը օլաճագ տըր։

Պու թէրթիպաթլա ժէնէրալ կանէցքինին ասքերինէ գուվվէթ վէ մէթանէթ վերմէքտէն մատտա շայէտ թիւրքլէր, Բուսլարը չա-չըրտըպ, ասըլ հիւճիւմ իթմէք խսթէտիքլերի նօգթայը պէլլի իթ-մէմէք իչին, տիկէր պիր ճիհէթէ տօղրու հիւճիւմ իտէրլէր իսկ մուհասէրէ օրտուսունուն տիկէր ճիհէթլերինէ տէ իմտատ ասքերի սէվգ օլունապիլիր իտի։

Դեկտեմբերին տօգուզունճու կիճէսի, քի երթէսի կիւնիւ թեր-թիպաթը մէգքիւրէ իճրա օլու-նաճագտը, ժէնէրալ կանէցքինին պուլունտուղու ճիհէթինտէքի մէ-վագիտէ իթֆաի խրտմէթ իտէն ասքեր, իքինճի կրընատիյէ ֆըր-գասընն պէշինճի ֆիէվ ալայըն-տան, վէ իւչիւնճիւ ֆրգանընն տօ-գուզունճու Սիպէրիա կրընատի-յէ ալայընտան ալընմըշ օլուպ, պու ասքեր խաթթը միւտաֆա-նընն հէր թապալարընը իշղալ իթ-մէքտէ օլտուղու կիպի, քէնտի-սինէ չաբուգ իմտատա կէլէճէք էն եագընտա տիկէր պիր իքի ալայ տահա կրընատիյէ ասքերի վար իտի։

(Տէվամ)

—Զամբը չահանէնին բիւրաւ-պունա մախսուս օլան Սուլթանիյէ նամ վարօր, մաքինա վէ մէֆ-բուչաթը թամիր օլունմադ վէ ալթը թէմիզլէնմէք իչիւն հավուզա գո-նուլմադ իւզրէ պուլունմուշտուր, վէ պիր պուչուդ այա գատար' խիթամ պուլաճաղը իչիտիլմիշտիր։

—Լոնտրատան Մէսուտիէ զբրհ-ւլսը իչին պիր էլէքթրիք ֆէնէրի կէթիրտիլիպ, ճիպալի բիչկնա-հընատա մէզքիւր ֆէնէր թէֆրիւ-պէ օլունմուշ իսէ տէ, Պալաթ իս-կէլէսինէ գատար պիր մէսաֆէտէ պուլունան չէյլերի անճագ կէօս-թէրէպիլմիշ օլտուզունտան, մաթ-լուպ հասըլ օլմամըշ տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Վիէննա

Ապէտին պէյ վէ Անտոն Մա-նաս էֆէնտի հաղարաթը տիւնքի կիւն Բաթրիգ Ներսէս Սրբազան հաղրէթլէրինէ վիկիթա վէրիպ խայը միւտտէթ միւլագաթ իթ-միշլէր տիր։

Աղրբէկեան Սրբէս էֆէնտի

Էրզրում, Վան վէ Մուշ ճիհէ-թինէ իգամ գըլընճադ օլան գո-միսիոն ազալարընտան իքինճի գո-միսէր Ազարէկեան Սարգիս է-ֆէնտի հաղրէթլէրի, գոմիսիո-նուն մայէթինտէ պուլունճադ օլան քէթէպէ վէ իսթինթադ մէ-մուրլարընըն էլան հաղրը պու-լունմատըգլարընտան, անճագ կէ-լէճէք ճումա կիւնիւ Տէրսաա-տէթտէն հարէքէթ իտէպիլէճէյի զանն օլունույօր։

Ինգիլոտ էոտրաս

Էրմէնի գաթօլիք ճէմաաթը ի-չիւն օն իքի քիշիտէն իպարէթ պիր ավամ մէճլիսինին ինթիխապ օլունտուզունու վէ մէճլիսի մէղ-քիւրէ քիմիր ազ ինթիխապ ի-տիլմիկինի կէչէն կիւնքի նիւսիսէ-միլտէ եազմըշ իսէք։ Պու տէֆա ալտրըմըզ մալիւմաթա կէօրէ, 1481 միւնթէխիպ թարաֆընտան ինթիխապ բուսուլարը վարիտ օլուպ, ազաթ միւշարիէյէհիմա-թիսէքի մըզ տարտէ ըէյ գազան-մըշար տըր։

Մըսըրլը զատէ Օննիկ Պէյ		920
Թընկըր Եավէր	Բաշա	848
Թընկըր Կարապէտ	Էֆ.	848
Ալահվէրտի Յովհաննէս	»	835
Ազարեան Արիստակէս	»	769
Քիւրէղեան Կոմիտաս	»	766
Գույումճեան Պեարոս	»	728
Մըսըրլը Անտոն	Պէյ	713
Թընկըր Բիւզանդ	Էֆ.	704
Ալիք Անտոն	»	469
Ազարեան Յովսէփ	»	441
Հանրմեան Անտոն (*)	»	373
Ալահվէրտի Յովսէփ	»	358

Թանը՝ նօթաբը հաթէրնա էրէնրբը բէտմէ թանտան նագլէն չարշամպա կիւն-քիւ նիւսխէմիզտէ էրմէնի գաթո-լիք մէճլէսի հագդընտա Պապը Ալի թարաֆընտան սէֆարէթլէրէ իրսալ օլունմուշ տիյէ պիր նօթա-նըն սուրէթի թէրճէմէ վէ տէրճ օլունմուշ իսի։

Մէզքիւր նօթանըն սուրէթինի Յոր դի- Գոֆոր կազէթասը տախի նազլ էթմիշ օլտուզունտան, Մաթ-պուսաթ խտարէսի թարաֆընտան մէզքիւր կազէթայա ալթիսէքի իսթարը բէտմի թէպլիղ օլուն-մուշ տուր։

* Պու զաթ մուախխէրէն խթիֆա իթմիշ օլտուզունտան Ալահվէրտի Յովսէփ էֆ. նին թային օլունտուղու մուգատտէմ եազըմըշ տըր։

«Յոր դի- Գոֆոր կազէթասը, Պա-պը Ալինին, նէզտինտէ մուգիմ պի-ֆէրայէ էրմէնի Գաթոլիք ճէմաա-թը մատտէսի հագդընտա կէօյա եազ-տըզը պիր նօթայը, Թան նամ Յրան-սըզ կազէթասընտան ալարաք տէրճ էթմիշ տիր։

Հիւքիւմէթը այնիկ թարաֆընտան պէօյլէ պիր նօթա տալա իրսալ օլուն-մամըշ տըր։»

Պիզ պու իսթաբը բէսմիյի պիթ թէրճէմէ, հէր նէ գատար կա-զէթամըզա տէրճ էթմիշ իսէք տէ, պէօյլէ պիր նօթա նասըլ օլուրտա եալան օլարաք ույտուրուլուր, պուրասընը գիհնիմիզէ սըղարբա-մամըշ օլտուզումուզտան. պու պապատէ թանտան վէ եախսա թան մուխպիրինտէն իյզահաթ վէրիլ-մէսի լազըմ կելիր։

Ճէվապ

Ֆըրնուզ վանահայրը Գեր. Նի-կողայոս սրբազանըն Պապը Զապ-թիյէտէն մաթլուպ օլունտուզու-նա ճէվապէն Բաթրիգխանէտէն բէսմէն եաշըլըշ տըր քի, մա-մայիլէյհ Նիկողայոս սրբազան ադտէմճէ Սամարաղամ հաղրէթլէ-րինէ պիր իսթիտա թագաիմ ի-տիւպ, մահալինտէ գոմիսէրլէր նուզուրունտա քէնտի միւտտա-լէրի իլէ մուհաքէմէ օլունտրնա հայրը օլտուզունտան, պու պապ-տէ լազըմ օլան էմրը ալինին պիր ան էվվել իթա պույրուլմասը թէ-մէնին օլունմուշ տըր։

Գանուն վէ ատալէթէ մուվա-ֆըզ օլան պէօյլէ պիր հագդէր թուլէպին, խայրէտտին բաշա հաղ-րէթլէրինին էտնայի սատարէթին-տէ բէտտա օլունճադը ատա խա-թըրա կէլէճէյինտէն, պու իս-թիտանըն պիր ան էվվել գատաղ պույրուլճաղընը գամինն իւմիտ իտէրիզ։

Հալէպ

Կիլիկիա Կաթողիկոսու Մկրտիչ Ս. հաղրէթլէրի Բաթրիք վէքիլի Իզմիրլեան Գեր. Մատթէոս Սըր-բազան հաղրէթլէրինէ պիր նա-մէի մախսուս եազարաղ, միւշա-րիէյհ հաղրէթլէրինին վէքեալէթ մէմուրիյէթինի թէպրիք իթթիք-տէն սոնրա, Հալէպ միլլէթատ-լարըմըզըն արասընտա պիր միւտ-տէթտէն պէրու մէվճուտ օլան նիֆագըն տէֆ օլունտուզունու թէպզիր էյլէմիշ տիր։

Կիլիկիա Ս. Կաթողիկոսու հաղ-րէթլէրինին կէրէք շու մատտէ հագդընտա վէ կէրէկ ճէպհէլը Զէյթունն մէսէլէսի իչին իպրաղ պույրուտուգլարը իրսալմաթը միւ հիմմէ վէ խալիսէ, ատղրուսու շա-եանը թագաիր վէ թէչէքքիւր օլտուզու ինքեւոր գապուլ իթմէդ։

Խարբերդ

Տիւնքի կիւն խարբուրտան բաթրիգխանէէ վարիտ օլան պիր թէլէկրաֆը մատլինէ նա-զարէն, մահալը մէզքիւր միլլէթ-տաշլարըմըզըն պէրիսինտէն գայ-մէ իչիւն իյանէ իսթէնիլմիշ վէ 5 ատէտ եիւզլիւք գամմէ իհտա իյ-լէսկինտէ, միւճէրրէտ 15 եիւզ-լիւք գայմէ վէրիլմէսի էմր օ-լունմուշ, վէ մէզքիւր միլլէթ-տաշլմըզ իսէ Ճատէն գիյատէ վեր-մէէճէյինի պէեան իթթիյինտէ մահպէսէ իլգա իսթիմիշ տիր։

Պէօյլէ պիր վուգուտթըն նէ տէրէճէ աղըր վէ մուզիրը օլտու-գու թարիֆէ հաճէթ օլմտըգըն-տան, անճագ պու պապտէ հիւ-քիւմէթը սէնկիյէնին նազարը ազգդաթընը տավէթ իթմէլէ իքթիֆա իտէրիզ։

Մուշեղ Յովհ. Սարգսեան

Տիւնքի կիւն պէյան իթթիյի-միզ վէճհէլէ, Բաթրիգխանէտէն Պապը Զապթիյէյէ իրսալ օլունան թէզքէրէ իլէ մէզքիւր սարկուազ Պապը զապթիյէյէ կէօթիւրիւ-տիւքտէ, ալը գոնմուշ, վէ Ֆըր-նուզ վանահայրը վէ ըէֆիդէլերի թէպիմ օլունմատըզը, Պապը զապթիյէտէն Պապը Ալիյէ պիւ-տիրիլտիյի պէյան օլունմուշ տուր։

Պոյրուլտա

Բաթրիգ վէքիլի իզմիրլեան Գեր. Մատթէոս Սրբազան հաղրէթլէ-րինին մէմուրիյէթինէ տայիր օլան պույրուլթունուն տիւնքի կիւն Բաթրիգխանէյէ վիրուա իտէճէ-յինի պիլտիրմիշ իտիք։

Հալպու քի մահալը մէվտուգէ-տէն խապէր ալարգըմըզա նագա-ըէն մէճլիսի խասը վիւքէլա պու-արա բոլիթիգաճա միւհիմ մէ-սէլէլերէ մէշղուլ օլտուղլարընտան, էվվէլիսի կիւնէ գատար մէզքիւր մէսէլէյէ պաղըլմամըշ տըր։

Մարաշ

Հալէպ վէ Տիարպէքիր գոմի-սերլերինին Մարաշա վիսուլ պուլ-տուգլարընը կէչէն կիւն պիլտիր-միշ իտիք։ Մուսախարէն ալըը-գըմըզ խապէրէ նազարէն, կիլի-կիա Ս. Կաթողիկոսու հաղրէթլէ-րի ճէպէլը Զէյթուն մէսէլէսին-տէն տօլայը, իճրա օլունճադ թահգիգաթտա հաղըր պուլուն-մադ իւզրէ, Մարաշա ազիմէթ պույուրաճադլար տըր։

ՍՕՆ ԲՕՍԹԱ

Էվլիյաատան սօն բօսթա իլէ կէլէն զաղէթալարտա ամթիէքի իքի թէլէկրաֆ կէօրիւլիւշ տիր։

Սթամպօլ 16 ապրիլ

Էրմէնի Գաթոլիք բաթրիգի Հասուն էֆ. ումուրու ճիհանիյէ ճիհէթինճէ Պապը Պի միվանճէհէսինտէքի մը-պութիյէթի հաղդընտա վագը օլան ազէյանաճէքընը պէրթաստա միւնտէ-բիճ պուլունտուղու սէպէպտէն ատ-լայը, հէնուզ պէրաթը մէզքիւրու դայալ իթմէմիշ տիր։

Սթամպօլ 17 ապրիլ

Պէրաթ հաֆիֆճէ թատիլ խոիլմիշ օլտուղու հարէ, տիւնքի կիւն Բաթ-ըիք Հասուն էֆէյէ թէսլիմ օլունմուշ տուր։

Ա. Զ Դ

Ազգ. Հիւանդանոցի կալուած-ներէն եէտի Գուլէյի դուրս Ս. Յակոբայ վանքին կից արճարանին տարեկան վարձքը մինչև տան Օսմ. լիրայի հասած ըլլալով, կը ծանուցուի արդդ հասարակու-թեան, որ եթէ աւելի տուող կայ, յառաջիկայ հիւրակէ ժամը 6 1/2-ին դայ Ազգ. Հիւանդանոց և հոն վերջնական սակարկու-թեան մասնակցի։

Գործակալ Ազգ. Հիւանդ.

Սարգիս Մ. Հիսարեան

1879 ապրիլ 10

Գրասենեակ. Հիւանդանոցի

Մեծ-Նորխան, թ. 49

—

Թաղ. խորհուրդս՝ իւր թաղա-յին երկրաս վարժարանի սրն-տուկի ունեցած բոլոր պարարքերն հատուցանելու պատրաստ ըլլա-լով, կը փութայ ազդարարել այն պարտապահանջներուն որ ներկայ Ապրիլ ամսոյս մինչև 15 անձամբ ներկայանալով խորհրդոյս իրենց պահանջքն առանն. յետ այնո-րիկ պարտուց հաշիւներն դոցել-լով եղած դիտողութիւն և բողոք անընելի պիտի ըլլան։

Նոյնպէս նաև յայտնուն Ս. Եկե-ղեցւոյս չրջաբերութեան հանած դրամատոմսերն։

Ի դիմաց Թաղ. խորհրդոյ

Փ. Ատենադպիր Փ. Ատենապետ

Սարգիս Հէրէնեան Յովհաննէս Թոմպալաքեան

3 Ապրիլ 1879

Թաղ. խորհրդարան

Ս. Խաչ Եկեղ. իւսկ. 3—2

—

Հայկական ընկերութեան Տնօ-րէն ժողովոյ պաշտօնավարութեան շրջանը լրացած ըլլալով ըստ կա-նոնագրի նորոգ ընտրութիւն կատարելու համար յառաջիկայ կիրակէ ապրիլ 15 ընդհանուր ժողով պիտի գումարուի 'ի Հայկ. գրասենեան 'ի ժամ 7։

Հետևաբար կը խնդրուի ընկե-րութեան Մեծ. Անդամներէն որ յիշեալ օրը հաճին ներկայ գտնուիլ առանց զանցառութեան։

9 Ապրիլ 1879 'ի դիմաց Տ. ժողովոյ

Սամաթիա Հայկ. Ընկերութեան

Ատենապետ

Ն. Աբեղեան

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ում. ան ադչ. գաբան.		12–15
Պու սապան աչրլար		12–17
Խաթգ. 63 (Մութաթ)	6 % Ֆր.	65–
» 65 »	6 % Ֆր.	68–
» 69 (բնար)	6	67–
» 72 (Պոնտ Թրէզոր)		24–
» 73	6 Ֆ.	64–
Բուանի ղամէնարթէր	3	42–50
Ագճէ Ֆայիզ	%	9–
Գայմէ	»	910–

Օսմանյէ Ռէնթիսը

Ապրիլ 14 ճումաա իրթէսի ագ-շամը կէտիկ բաշտատ Օսմանիյէ թէսլիմ օլունտա, միլլէթիմիզին մէշհուր աքթէօրլերինէն Պ. Ա-գամեան վէ Տ. Թոսպաթեան է-ֆէնտիլեր մէնֆաաթը իչին, ֆէվ-գէլատէ օլարաք, Սէր ատանց նոմբ-ատ նամ բէք կիւղել վէ ախպաղ վէ ատատպա մուվաֆըգ թէմթրօ օյունու. իճրա օլունճադընտան, խայրճա վագըթտան պէրու շու եօրտա ըրզ ու էտէպլէ միլլէթինէ հիւանիւ խըստէթ իտէն մուսա-յիրլէյհ իքի տքթէօր էֆէնտիլերէ, էհտիրինին տիրիպի թէչվիգ վէ միւքտաֆաթ իթմէյիպ, օլ կիճէ մէզքիւր թէմթրօյը թէչրիֆէ բաղպէթ պույուրաճաղընտա շէքք ու շիւկրէ եօգ տըր։

ԻԼԱՆԱԹ

ԳՐԷՏԻ ԺԷՆԷՐԱԼ ՕՍՄԱՆ

1877 Հոկտեմբեր 31 տէն 1878 հոկտեմբեր 31է գատար իսապէթ իտէն ֆայիզ գուբօնլարը իլէ, 1878 ապրիլ 30 տան 1879 ապրիլ 30ունա տէկին իսապէթ իտէն թէմէթթիւ (տիվիտանտ) գուբօնլարը թէսլիմ օլունատ գտա, մէզքիւր պանգտ սանտըղը թարաֆընտան պէհէր հիսսէ իչին, Օսմանը լիրաբը օլարաք, 66 դրշ. թէ-եմկիյէ օլունճաղը Գրէտի ժէնէ-բալ Օթման պանգաբը հիսսէ-տարանընա իլան օլունուր։

Պէհէր հիսսէյէ մէրպութ օլան ատօրթ գուբօն պիրլիքտէ թագ-տիմ օլունմայը տըր։

Գուբօնլար, նու մէրօլու պօրտ-ըօլարլա պիրլիքտէ, չէհրը ճարիի էֆիէնճինին 30ունտան պէտ իլէ մէզքիւր պանգտնին մահալը մախ-սուսինէ թէսլիմ օլունատ գտա, 8 կիւնտէն սօղրա թէեմիյէ օլուն-մադ իւզրէ, պիր բուսուլա ալը-նաճադ տըր։

Մուգատէմ Լոնտրատա վէ Բարիզտէ տախի Գռէտի ժէնէրալ Օթման պանգասը թարաֆընտան թախսիս ղըլընմը օլան մահատէ գուբան թէմիյէ օլունաբ իտի իսէ տէ, չիմտի գուբանլարը մուսէ-նէսիզ թիզա իթտիկինտէն, Լոնտ-ըա վէ Բարիզտէ գուբան թէմիյէ օլունմայաճադ տըր։

Ասիթանէ 21 ապրիլ 1879

Գրէտի ժէնէրալ Օսման

Էհալիյէ վէրիմէք իւզրէ, մէզ-քիւր պանգանին մահալը մախ-սուսէպինտէ պօրտրօնու մունէլէրի պու կիւտէն իթիպարէն հազըր տըր։

Ամբէ՛ն տոյէրէ էնը

Մէնաֆիի ումմ մէ վէ զիլ խաս-սա Պէյօղլունտա վագը Արսլան, Թէրէ Պաշը, Մէղարիսթան, Կը-լավանի, Վէնէտիկ, Տէրվիշ, Թի-մնի, Ղամալը Մէսճիտ վէ Գապ-ըիսթան սոգագլարընտա քէպային էմլաք ասհապընա այիտ պիր մէ-սէլէյէ սէրիէն գարար վերիլմէք իւզրէ, իչպու նիսանը բուսինին ան ալթընճը բաղար իրթէսի կիւ-նիւ ազչամը եանի սալը կիճէսի Ալթընճը Տայիրէ գօնաղընտա ադտը Տէմիյէթ օլունճաղընտան էմլաքը մէրգումէ ասհապընն լէյլէի մէզքիւրէտէ ալտթուրգա սատաթ իքնյէ չարեէք գալարագ գօնաղը մէզպուրտէ հագրը պու-լունմալարը վէ եախսա թարաֆ-լարընտան պիր վէքիլ կէօնտէրմէ-լերի իրթաբ օլունուր։

12/24 Ապրիլ 1879

ԻՐԻ ԲԷՐԻ ԳԱՐԸՆՏԱՇԼԱՐ

Զէվճ վէ զէվճէյն հագդընտա զէնանընն պի վէֆա վէ սեպաթսըզ-լըղընը իմա իտէր պէն պիր կիւն-տիւզ հիբեայէի մէշհուրէսինտէն, 52 սահիֆէտէն միւրէթթէպ պիր հիքայէի ճճիպէ օլուպ, պու տէֆա նէյը օլունմուշ տուր վէ մէզքիւր քիմիապ Սթանպօլ-տա պայրճա Ֆրէնկեան քիմիապ-ը տիւքքեանընտա վէ սայիր էր-մենի քիմիապճըլարընտա, էմին էօնիւնտէ սուճու Պօղոս ալանընն տիւքքեանընտա վէ կազէթա սա-թըճըլարընտա, Պէյօղլու ճառ-տէսի թիւթիւնճիւլերինտէ վէ թարբա պայրճնտա թիւթիւնճիւ Մատաթիա ազանընտիւքքեանընտա սաթըլըր։ Հէր նէ գատար իւ-զերինտէ 100 բարա ֆիյ վար իսէ տէ, չիմտիլիք 60 բարա մէճիտ իլէ ֆիրսաթթ օլունմադտա տըր։

Պէյօղլու ղըշլայի հիւմայունու տախիլինտէ պուլունան պագդալ տիւքքեանընընն միւտտէթը գօնթ-բաթսու միւնդագիրէ օլտուղու ճիհէթլէ, 95 սէնէսի շէհրը նի-սանը իպթիտասընտան իթթիպա-բէն, պիր սէնէլիք օլարագ իճճա-բէ վերիլմէք իւզրէ միւշահէտէ-սի պիլ իճճա, եիւզլիւք Օսմանլը ալթունու եիւզ զրուշ իթթիպարը իլէ, շէհրիսի սէքիզ եիւզ զրուշ-տա թարիսի էօհտէսինտէ գարմը օլատուզունտան վէ շէհրի մէզքիւ-բուն 16ենը բաղար իրթէսի կիւ-նիւ գարարը գամիսի վերիլճէճ-յինտէն մէպլաղը մէզպուրը զամ իլէ տիւքքեանը մէզպուրը իսթի-ճարէ թալիպ օլանլարըն, թարբ-խի իլանատան եէվմը մէզքիւրուն սատաթ օնունա գատար թօրիա-նէի ամիրէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի։

10 Նիսան 95 3—2

Թիւթիւնճիւլերէ վէ սայիրլերէ գումբանեասը թարաֆընտան պէ-եան օլունուր քի, իզմիրտէ Միւ-սէլլիմ խանընտա պուլունան Եօր-կի Սիմեոն պաղիրկեանընն 5 նու-մէրօրու թիւթիւն ֆապրիգասընն-ատն չըգան թիւթիւն, սիկարա բաքէթլերինին մարգ ալարը պա-ղը քիմէնելեր թարաֆընտան սաթէ օլարագ թագլտա խթիմիշ տիր, եանի քէնտի մէօհիւրլերի-նի վազ իլէ պէրաբեր, ֆէրգ օ-լունմամագ իչիւն մէզքիւր մէօ-հիւրլեր սիլիրիմիշ տիր քի պու-լունմամագ իչիւն մէզքիւր մէօ-հիւրլեր սիլիրիմիշ տիր քի պու վէճհ իլէ խալգը ալտաթմադ գայրընտա պուլընը յօրար։ Մուա-մէլաթը մէրղուզէսինտէն նաչի սէնկին միւթէվաֆիրէտէն պէրու բէք չօգ չէօհրէթ պուլմուշ օլան մէզքիւր ֆապրիգանընն թիւթիւն վէ սիկարալարը Պալ դաբան խա-նը գարշըսընտա 10 նումէրօրու մաղազայա նագլ օլունարագ ֆի-բուլաթ օլունմագտա տըր։ Իչպու ֆապրիգանընն սաֆի մալինտէն իշ-թիրայա բաղլէթ իտէնլեր, մէզ-քիւր մաղազատան սաթընն ալա-գիտիրլեր, վէ չիմտի ագչէճէ օլան միւշքիւլաթ միւնտէֆի օլմուշ օլ-տուզունտան, դիքր օլունան թիւ-թիւն վէ սիկարալարընն կիւզելլի-յի պիր գաթ տահա տէրճէճէյի քէմալէ կէթիրիլմիշ տիր։